

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4:50 mesečno, četrtletno K 13:50, polletno K 27—, celoletno K 54—
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 4—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Visoke cene in naš kmet.

Nemci so širili pred nekaj dnevi med našim kmečkim ljudstvom letak, s kojim so nagovarjali naše ljudstvo, da se naj pridruži Nemški Avstriji. Letak je bil poln laži in naspotij, toda sestavljen spretno, da je mogel vplivati na priprosto ljudstvo, ker je le zelo pazljiv in izveden bralec mogel spregledati vse neresnice. Tako se je na primer trdilo, da bi kmet dobil v Gradcu za svoje pridelke, seveda tudi za moko, dosti višjo ceno ko tukaj — na drugem mestu se je tožilo o tem, da v Marnberškem okraju baje ni moke. Že s tem stavkom so si Nemci dali sami po gobcu: V Gradcu so cene višje le radi pomanjkanja. Če je moke, masti in jajec dovolj, cena pada, ako tega primankuje, postaja cena vedno višja in višja.

Ako bi bila tedaj meja proti Nemški Avstriji odprta, bi cene pri nas hitro zares poskočile, nastopilo bi pa tudi takoj veliko pomanjkanje in Marenberški okraj, ki baje sedaj nima moke, te moke gotovo nikoli ne bi dobil, obratno obsojen bi bil v lakoto in stradanje. V območju naše države se bo pa gotovo tudi Marenberškemu okraju dobavila potrebna moka.

Visoke cene so seveda na prvi pogled zapeljive za onega, ki ima vsakdanje potrebe na prodaj, strašne pa onemu, ki jih mora ku-

piti. Kaj bi pa rekli naši delavci — tudi Nemški — k temu, ako bi morali plačevati mast po 60 K, moko po 20 K kg, eno jajce po 2 K, kakor to obeta letak slovenskim kmetom? Ne vem, ali bi ostali mirni in ne bi prišlo do štrajkov, izgredov in na zadnje do boljše vizma. In kmet-prodajalec lepih visokih cen ne bi bil dolgo vesel. Da zadosti lačnemu meščanstvu, pred vsem delavstvu, morala bi vsaka država zopet začeti s rekvizicijami živil, pred vsem tudi živine in od tega bi imel naš kmet več škode, ko dobička od onega papirnatega denarja, ki bi ga dobil s prva več. In ker tudi to ne bi zadostovalo, bi začele oborožene tolpe po kmetih pleniti in ropati. Le pogledite v Nemško Avstrijo le malo čez mejo: Nemški kmetje severno od Lučan so generala Maistra sami prosili, da bi še njihovo ozemlje zasedel po svojem vojaštvu, ker niso varni pred tolpami, ki plenijo in ropajo. Nemški kmeti ob Muri, ki so prišli vsled dogovora sklenjenega v Mariboru pod nemško oblast, stokajo vsled hudih rekvizicij in proklinjajo svoje takozvane odrešenje.

A to je samo začetek, na Dunaju so se razmere že bolj razvile in ne bo dolgo, da nastopijo iste razmere tudi po deželi: Tam hodi oroženo vojaštvo broječe kakih tisoč mož po hišah in pobira brez plačila vso hrano, ki jo najde. Na Dunaju pač prav kmalu ne bo ničesar najti in je popolnoma jasno, da se bo to vojaštvo potem razropilo po kmetih. Potem bo pa zadnja kravica šla, kajti te tolpe ne

prizanesejo nikomur in ničemur. In nemška vlada s vsemi izvoljenimi poslanci in vsemi generali, kojih imajo zelo veliko številko rediti in plačevati, je brez vsake moči in kmeta ne more ščititi. In to naj bi bil obljubljeni raj, kjer se kmetu tako dobro godi?

V Nemški Avstriji je bil ustavljen ves železniški promet ker zahtevajo železničarji boljše prehrano, koje jim pa vlada ne more dati. To so prvi znaki poloma. Naša država tudi nima ravno izobilja, shajati pa le moremo in tudi za ubožno ljudstvo je skrbjeno v tolikor, da ni lakote. In to je velika prednost, ki jo imamo pred Nemško Avstrijo, to nam zajamči red in mir, ki je pogoj vsakemu gospodarstvu in blagostanju. Imeli bi mora v enem ali drugem oziru še nekaj presežka oddati Nemški Avstriji; pa ne za oni papirnati denar, ki ima tako malo vrednosti, nego za blago, ki ga tukaj potrebujemo. Veliko takega blaga Nemci sami nimajo, radi tega se sklenjenih dogovorov ne drže in vsled tega postaja njihov položaj vedno bolj brezupen in še tega ne dobijo, kar bi jim mogli dati. Celo vojsko so nas izkoristili in na primer v Mariborskem okraju rekvirirali trikrat več živine ko na Gornjem Štajerskem. Da tega ne morejo več storiti, ker našega kmeta ne morejo več izsesavati, to jih boli, za to skušajo po svojih lažljivih letakih preslepiti naše ljudstvo z visokimi cenami, a naš kmet je že davno izspregledal in se na te limanice ne vsede; zadovoljen je s sedanjimi, gotovo dobrimi cenami, pri katerih lahko shaja,

Prepir.

Živela je starka, ki je imela tri sinove Ivana, Doreta in Toneta. Njeno imetje je bilo ogromno, dragoceno. Zemlja bogata, plodovita, polna zakladov, pokrita z blešketajočimi, vabljivimi biseri. Velicasti gozdovi s starodavnimi debli, mamljivi logovi z ljubkimi, cvetjem posutimi tratami, kristalno čistimi studenčki in urnimi potoki, so dajali zavetje plahi divjačini in nudili dom, v nebeške višave vpenjajočim se pticam ter nežni, tajinstveni ljubezni. Prostrana polja in travniki, zagrneni v slikovite valove zlatega klasja in sočnatega zelenja, so polnili obsežne žitnice in prostorne hleve, starkin ponos in njeno veselje.

Mogočni vrhovi, z ledenimi, solncu kljubujočimi klobuki, v ljubezni oklepajoči se griči, skrivali so pod temno rušo najrazličnejše zaklade in krasote, solzili sladke kaplje veselja in radosti.

Ponosna je bila starka na neprecenljivo imovino, ponosni so bili njeni sinovi, ponosni prijatelji ter drugovi, ki so se naslajali nad temi nebeškimi lepotami.

Sosedje pa so jim zavidali srečo, kleli tiho zadovoljnost, stezali svoje smolnate prste ter brizgali strup jeze in sovraštva v čarobno čašo sloge in moči.

Vedela je starka za njih zlobo in hudobne naklepe, krčilo se ji je srce, polno vzdihov in želja, naj bi se strli in zrušili zvičajni načrti zlobnih mejašev ob slogi in moči njenih sinov in prijateljev. Svarila je sinove, opominjala prijatelje in jim klicala neprestano! »Bodite čuječi! Ljubite se med seboj! Krasna je vaša posest in prostrana. Prosto in srečno življenje, tiho in mirno bivališče vam nudi v bratskem zadovoljstvu. Vaši očetje so jo zgradili v potu svojega obraza, ljubili in spoštovali so jo do slednjega diha. Ded jih je vodil in svaril kot vas svarim jaz. Poslušali so ga in delali po njegovih nasvetih in bili so srečni. Tudi vi ste srečni, ker ste ubogljivi. A ded je umrl kot bom umrla jaz in sinovi so pozabili njegove opomine, prezrli očetovo oporoko. Čutili so se varne in srečne in v svoji zaslepljenosti pozabili bratsko ljubezen, zgrešili kri svoje krvi.

In udarili so lačno prežeči mejaši na našo posvečeno grudo, oskrunili oltar miru in sloge, porušili in oplenili naš raj, našo srečo . . .

Objeli so se nesrečni bratje, vrgli se na kolena pred oskrunjeni oltar, begali po opustošenem raju, iskali pomoči, a bilo je prepozno.

Umrli so kot sužnji, pokopali smo jih kot hlapce na svoji in v svojo zemljo. Jaz

pa sem v žalosti in obupu prosila in molila, da otmem sebe, rešim našo posvečeno grudo in zapustim osvobojeno svojim sinovom.

Moja prošnja je bila uslišana. Mejaši so se sprli med seboj. In tedaj sem zbrala prijatelje, s pomočjo katerih sem jih zapodila in pregnala s svoje tlačene grude.

Oživela je zemlja, vzrastel oltar in raj se je prenovil, pomladil. Veliko je bilo delo, nepopisen trud! Rodila sem vas in vzgojila pred oltarjem miru in sloge. — Sinovi in prijatelji, vi ste moja moč in nada!

Ozrite se po svoji grudi, po kateri zopet preže zlobni mejaši! Ne spustite rok, da zopet ne planejo po njej! Usmiliti se mene starke, ki vas je rodila in vzgojila in ne pripustite, da umrjem zasramovana in zaničevana kot so umrli vaši očetje! Ohranite samozavesten ponos, ki sem ga vam vcepila v mladosti! Krasite oltar miru in sloge in pazite, da ne ugasne v njem luč, ki sveti in ogreva naš dom, naša srca!

Zasolžilo se je starkino oko, rösna pa so bila tudi trezna očesa njenih sinov in prijateljev, kateri so se zakleli, da materino svarilo ne sme ostati pozabljeno. Zaobljubili so si neločljivo bratstvo in ljubezen, prisegli so, da izroče posvečeno posest svojih očetov neoskrunjeno in nepoškodovano svojim potomcem.

Zadovoljni so bili in srečni tako Ivan, Dore kot Tone. V lepi slogi so delovali vsak na svojem

židovskega oderuškega dobička ne mara — ja mu tudi ne bi prinesel sreče in blagostanja.

A da se prav spozna gorka ljubezen nemških prijateljev našega kmeta, bo le kazalo vzbujati nekaj spominov. Kdo je leta 1914 določil najvišjo ceno za kg krompirja s 8 v (beri s osmimi vinarji); če ne tisto dobro nemško uradništvo, ki ima toliko srca za našega kmeta? Kdo je določil leta 1915 ceno ovesu, ki se je jemal kmetom prisilno s 52 v za kg med tem, ko je smel nemški parominar in bogataš Scherbaum prodajati svoje čisto izmlete otrobe kmetom po 58 v kg? Dobri redilni oves je moral kmet dajati po nižji ceni nego je moral kupovati, sicer ne bi vedel rediti s čim svojo živino. Kdo je mučil na leta našo živinorejo? Ali ni bila to morda graška nemška vlada? Ali ni Mariborski nemški magistrat za trg v Mariboru določil leta 1915 tako nizke cene vsem pridelkom, da so začeli kmeti izostajati, ali se ni vsakega kmeta tiralo pred sodnijo, ki je prekoračil te cene za 2 vinarja in ga ni nemški sodnik vedno obsodil? Zares zlati časi so bili za našega kmeta pod nemškim gospodstvom!

Ali ni ravno pljuški pek Ornig — ki je s letakom gotovo v zvezi — zamenjal kmetom eno škaflico vžgalic za eno jajce? Ali niso mariborski nemški vinotrčci plačevali našim kmetom za vinski mošt izvrstne letine 1908 in sicer postavljen v Maribor samo po 14 v do 16 v? To so bile zares visoke cene za kmečke pridelke in nas sedanje cene v Gradcu, ki jih ponujate v skrajni sili, ne bodo preslepile. Takih prijateljev varuj nas o Gospod!

Zborovanje jugoslovanskih železničarjev.

Mariborska podružnica »Zveze jugoslovanskih železničarjev« je imela v nedeljo 30. sušca 1919 popoldne v Gambrinovi dvorani izredni občni zbor, ki je bil nad vse pričakovanje izborno obiskan.

Zborovanje je otvoril podružnični predsednik tov. Jarh. Pozdravil je navzoče, posebno pa predsednika »Zveze« tov. Deržiča, osrednjega odbornika tov. Koleča in podal na to besedo tov. Deržiču, živahno pozdravljenemu.

Tov. Deržič je v svojem enournem govoru naglašal neizmerno važnost ogrožene točke na severni meji naše domovine — Maribora. Slovenski železničar je pokazal zmožnost in vstrajnost že tekom vojne, a zasvetile so se to posebno ob in po prevratu,

polju, po svojem načrtu in programu. Njih geslo in materina prošnja jim je bila sveta. S svojimi sinovi so postavili ob luči svarilnega altarja štite z napisi: »Iz naroda za narod«, »Vse za vero, dom in brata«, »Za ljubezen in življenje.«

Radovali so se sinovi in prijatelji, radovala se je mati, kleli in jezili so se mejaši. Stikali so pesti in butali ob ograjo, a ta je stala trdno in močno, kajti temeljila je na slogi, podprta je bila s koli močnega ponosa, jeklene samozvesti.

Legla je starka, utrujena in onemogla. Sytel žarek sreče in zadovoljstva je presinjal njeno obličje, ko je zadnjič poljubljala svoj rod, stiskala ga na ugašajoče srce in mu svareč naročevala: »Bodite kakor skala, bodite jekleni! Bežite pred prokletstvom nesloge! Čuvajte grudo, čuvajte rod! Mati je srečna, a vaša sreča in sreča vaših potomcev, koreni na vas. Grozno bo prokletstvo vaših sinov, ako vas se bodo spominjali v sužnjosti in robstvu....«

Končala je starka, prosta in srečna v svobodnem raju, ... a, groza! pešati je jela tudi luč v oltarju miru in sloge, mejaši so rohnili in besneli ob majajočem se plotu, in sinovi ... ?!

delal je prenaporno delo v zavesti, da služi svoji komaj osvobojeni domovini: navduženost za to sveto delo ni poznala meje, čeprav so ga tlačile vse zle posledice dolgoletne vojne. Za svoje požrtvovalno delo pa ni bil niti oddaleka saj toliko odškodovan, da bi mogel dati sebi in svojim najpotrebnejše. Njegovo trpljenje je doseglo vrhunec in za svoje pošteno delo zahteva poštenega plačila. Noče se posluževati sredstva, ki so se ga poslužili železničarji v Nemški Avstriji, obsoja štrajk, noče stavkati, ker je preverjen v upanju, da vlada in vsi drugi kompetentni faktorji uvidevajo nujnost in popolno rešitev njegovih zahtev za zboljšanje materijalnega stanja. Vlada stori v najkrajšem času svoje dolžnosti in na nas je, da ohranimo še ta kratek čas mirno kri.

Nadalje je razpravljajl tov. Deržič o obstoječih plačilnih regulativih, ki so še vedno uveljavljani v kraljestvu SHS in zahteva, da se vsi ti sistemi izednačijo. Kar se tiče Južne železnice smo na stališču, da je treba tej železnici postaviti na našem ozemlju vladnega komisarja, ki bi bil istočasno član upravnega sveta Južne, drugače se ne rešimo dunajskega gospodstva, ki nas še vedno ovira v mogočem razmahu, ki si ga želimo. — Pozivlja tovariše naj se ne dajo zavajati od zloglasnih agitatorjev nasprotne »strokovne« stranke, ampak naj se vsak jugoslovanski železničar oklene strokovne organizacije na narodni podlagi kakor je »Zveza jugoslovanskih železničarjev«. Naša »Zveza« je ne politično društvo, ki hoče edino-le varovati materijalne, negovati duševne interese svojega članstva. Za politično udejstvovanje je vsakemu članu prosta pot v politično stranko, ki odgovarja njegovemu mišljenju.

Žurno odobrenje je sledilo tov. Deržičovim izvajanjem.

Glavna točka dnevnega reda: Delitev podružnice je izvala živahno debato katere so se udeležili tov. Jarh, Repič, Rebol in drugi. Slednjič je bil sprejet predlog, da se za enkrat podružnica ne deli, ker vsi stvarni razlogi govorijo proti delitvi.

Nato je sledila volitev novega odbora in so bili izvoljeni predsednikom tov. Jarh, podpredsednikom tov. Škerjanc in Selinšek živahno pozdravljeni.

Sprejela se je točka strokovnega tajnika, nakar se je k zadnji točki: slučajnosti oglasilo vse polno govornikov, ki so deloma prednašali prošnje in pritožbe, deloma nove predloge, kar se bo vse vpoštevalo.

Zborovanje je trajalo do šestih zvečer in pokazalo kako veliko zanimanje vlada med članstvom. Po zaključku se je zapela naša prelepa himna: »Lepa naša domovina«.

Političen pregled.

Davek na vojne dobičke. LDU Belgrad, 29. marca (JDU) Zakonska predloga o davku na vojne dobičke je izgotovljena.

Naše vprašanje. Geneve, 28. marca. (Slov. Narod.) Pariške vesti javljajo o jugoslovanskem vprašanju, da se pod dojmom ogrskih dogodkov razpoloženje vedno bolj izpreminja nam v prilog. Antantini krogi in med njimi celo Lahi, so pričeli računati s tem, da je treba naše zahteve vsaj deloma izpolniti. Značilen za to razpoloženje je intervju, ki ga je laški delegat na konferenci Cabriini dal dopisniku »Secola« in ki ga je »Secolo« objavil v svoji včerajšnji številki. V tem intervju se že namigava, da se utegne Italija jednako kakor Francija odpovedati številnim teritorialnim aspiracijam, za katere dobila gospodarske kompenzacije. Kakor je razvidno iz resnóbnega pisanja laškega časopisja, imajo izmed vseh antantnih držav Lahi največ respekte pred vplivom boljševizma, zato tudi sedaj popuščajo.

Geneve, 28. marca. (Slov. Narod.) Francija, ki ima od 10. marca naprej, kakor smo že javili, neko ožje razmerje z Italijo in ki mora in hoče podpirati Italijo, pa na drugi strani noče zatajiti svojih simpatij do Jugoslovancov, priganja v Parizu na sporazum. Dalmacija sme že veljati za rešeno. Pač pa je

treba računati z zahtevo z dalekosežnimi garancijami za nekaj dalmatinskih mest z znatnejšo laško primesjo. Glede Trsta in Gorice, vsaj kolikor se samih mest tiče, se pa položaj ni izpremenil. V tem pogledu ne moremo računati pri nobeni antantni državi na resnejšo pomoč.

Jadransko vprašanje rešeno? Rotterdam, 29. marca. »Nieuw Rott. Courant« poroča iz Pariza: Svet deseterice je imel včeraj sejo, na kateri so bili sprejeti zelo važni sklepi. Načelni sporazum se je dosegel glede treh vprašanj, in sicer glede vojne odškodnine, glede renskega in jadranskega vprašanja. Mogoče je, da se bo uresničila obljuba Lloyda Georgeja in polkovnika Houseja, da bodo pogajanja o preliminarne miru končana še koncem tega tedna.

V Trstu grozi revolucija. LDU Ljubljana, 29. marca. Kakor je odsek za zasedeno ozemlje izvedel iz povsem zanesljivega vira, so Italijani te dni po naredbi tržaškega guvernerja okoli mesta Trsta razpostavili močan vojaški kordon. Skozi kordon se sme le s posebnim dovoljenjem guvernerjevimi Okoličani ne smejo v Trst. Italijani so pričeli graditi žične ovire s škedenjske strani pri Žavlah. Zdi se, da je ta odredba izdana, ker se boje, da v Trstu v najkrajšem času izbruhne revolucija ki bi se utegnila razširiti na vse zasedeno ozemlje. Da Italija obdrži v svoji oblasti vsaj tržaško mesto kot tako, je posegla po teh drakonskih odredbah.

Dnevne novice.

Občni zbor krajevne organizacije JDS se vrši danes v torek ob 6. uri zvečer v »Narodnem domu«.

Odborova seja krajevne organizacije JDS se vrši danes v torek ob pol 6. uri zvečer v »Narodnem domu«.

Mestni šolski svet v Mariboru je odredil, da se zaradi izprememb v učiteljskem osebju začasno prekine pouk na vseh mestnih ljudskih in meščanskih šol do preklica. Redni pouk se pravočasno naznani potom listov in časopisov.

Koncert v hotelu »Union« je privabil prvi dan mnogo ljudij. Igra se umetniško, vsaj so moči večinoma konzervatoristi. Vendar pa pogrešamo med obiskovalci one gospode, ki obiskujejo »Theresienhof« in druge nemške kavarne.

Razprava pred porotnim sodiščem o umoru nadporočnika Vidmajerja je bila preložena. Zaslišijo se še zdravniški izvedenci in pa več prič. Ko pride zadeva zopet v razpravo, bomo poročali.

Uboga Nemška Avstrija. Po nemških listih, zlasti graških je dan na dan polno notic in člankov, kako krivoločni smo Slovenci. Dejstvo pa je, da bi Gradec in pa Dunaj zadnje dni poginila lakote, če bi ne bilo jugoslovanskih železničarjev. Nemški železničarji namreč ne dajo niti personala niti strojev, da bi vozili vlake z živili, ki jih je dala antanta.

Nemška grozodejstva. Včeraj so pripeljali v Maribor več ranjencev iz Velikovca. Nemci so prekršili premirje ter začeli v soboto zjutraj okoli petih z artiljerijo obstreljevati Velikovec. Ranili so tudi civilne osebe. Med ranjence sta bili namreč tudi dve ženski. Ena je bila težko ranjena, dobila je strel v trebuh. Ko so nemške roparske druhali udrle v nekatero vasi okoli Velikovca, so oropali vse hiše. Odpeljali so vso živino, odnesli moko, žito, obleko. Več mladoletnih deklic so prisilili. V Maribor so prišli begunci, kmetice, katerim so ti nemški roparji vse pokradli. In potem govore Nemci, da mi delamo krivice, če se izžene ta ali oni naši državni nevaren nemškutar.

Ustaši »Črna Jurja«. Prihodnji sestanek v torek 1. aprila ob polu 8. zvečer v restavraciji Narodnega doma. Vsled nujnosti in važnosti razgovora, je pričakovati polnoštevilne udeležbe.

F. P.
Krožku mestnih uslužbencev v Mariboru so darovali: Letonja Matija, Vidovič Franjo po 20 K; Sert Ferdo, Vezjak Jakob, Verstovšek H., Nerat Franjo, Šket Franjo, Golob Franjo,

Gedlić Juro, Stojec Lovro, Šerec Jožef po 10 K in Trošt Anton 4 K Iskrena hvala! Posnemajte! **Skrajna predrznost.** Dimnikar Karl Herbst pri Sv. Lenartu spada med one, ki so že dolgo potrebni, da se jih nažene tja, kamor spadajo. Ne samo, da skuša povsod kazati svoje nemško mišljenje, izziva Slovence povsodi, kjer le more. Izzivajoče pozdravlja vsakega nemško in ne da na nobeno slovensko vprašanje slovenskega odgovora. Na sodnji je zahteval, da se mora žujim govoriti nemški, ker slovenski ne razume. Nova vlada je dala koncesijo sedaj goriškemu beguncu Mihaelu Jordan, kar je spravilo nadutega Herbst v največjo jezo. Domišljeval si je, da mu njegovega dela ne more nikdo vzeti in da sme vsakega Slovenca po svojem na njegovem domu izzivati. V svoji zbesnelosti je rekel v Aublovi krčmi, da bo vsakega Slovenca ustrelil, ki se samo upa njega dotakniti. In tak izzivac naj bi dobil pri nas koncesije?

Važna odredba glede prenosa v inozemstvu se nahajajočih vrednostnih papirjev. Opozarjamo na odredbo finančnega ministerstva v Belgradu, ki je izšla v 62. številki »Uradnega lista« deželne vlade v Ljubljani in ki jo danes prinašamo v gospodarskem delu.

Državna posredovalnica za delo v Mariboru. V minoletem tednu od 17. do 22. marca 1919 je bilo prijavljenih 23 moških in 8 ženskih prostih mest, delo je iskalo 42 moških in 5 ženskih, posredovanj se je izvršilo 11. Delo iščejo: rudarji, ključavničarji, natakarji, peki, trg. pomočniki, priv. uradniki. V delo sprejme posredovalnica: 19 kmečkih hlapcev, 30 zidarjev, 10 tesarjev, več delavcev, 1 graščinskega vrtaarja.

Podčastniške šole v Belgradu in Skoplju. S 1. majem 1919 se sprejmejo v belgrajsko in skopeljsko šolo za pehotne podčastnike gojenci iz civilnega in vojaškega stanu. Pogoji za sprejem v imenovane šole so ti-le: 1. državljanstvo kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev; 2. dokončano 16. in ne prekoračeno 26. leto; 3. vsaj štirje dovršeni razredi ljudske šole; 4. npravno vedenje in sodna brezmadežnost; 5. če je prosilec vojak, priporočilo predstojnikov. Nevedene pogoje je dokazati z izpričevali. Reflektanti iz civilnega stanu naj oddajo pismene prošnje osebno ali po pošti najpozneje do dne 1. aprila 1919 komandantu svoje (pripadhe) divizijske oblasti. V prošnji mora navesti prosilec, da se podreja vsem pogojem, ki so predpisani za podčastniške šole. Gojenci se po končani šoli nameste v pehotnih polkih, kjer bodo v sorazmernem času povišani. Gojenci, ki dovrše šolo z odliko ali zelo dobrim uspehom, pridobe s tem pravico do častniške preizkušnje.

Povest iz pekla in vic. Naša čuječa roka pravice je nekega Antona Mustafa, doma prav iz Pekla štev. 25 poslala na pokoro v vice, ker je prodajal koruzo po 2 K liter, namesto po 1'50 K. Tako je prav! Ali pa je prav, da se pred nosom državne policije in pred očmi vladnega komisarja, na Glavnem trgu za silo spacane »štruce« težke komaj 15—20 dkg prodajajo kar po 2 kroni, da, tudi po 2'40 K? Gospoda, izračunajte, kdo je večji navijalec cen, ali kmet, ki spravi svoje žito od daleč zunaj v mesto, ter ga prodaja nekaj odstotkov čez odmerjeno ceno, ali niso še večji grešniki tisti, ki nas tu doma za neokusno pecivo prepojeno cestnega prahu javno in pod protektoratom oblasti nesramno skubejo?

Zaplenjena mast. Kakor znano, so pred par dnevi zaplenili na mariborskem kolodvoru dva vagona masti in slanine. Mast naj bi dobila mariborska občina, ki naj bi jo porazdelila med prebivalstvo, ki zelo trpi vsled pomanjkanja zabela. Zdaj pa govore, da namera-

vajo to mast vrniti onim, katerim je bila namenjena. Skoro neverjetno!

Boljši gospod hoče biti Henrik Schrey, za katerega se zanimajo tudi v Gradcu v hotelu prve vrste »nadvojvoda Ivan«. Natakar tega hotela namreč trdi, da ga je Schrey okoruznil za okroglo 1700 K. No, to bi mu še odpustili. Ampak ta boljši gospod je tudi pri nas poskušal postati še boljši, s tem, da je v Barvski ulici vdrl v stanovanje Antonije Marko in si »izposodil« vse kar mu je prav prišlo in to je bilo vredno 2400 K. V Mariboru imamo tako dobre gospode, da so temu boljšemu gospodu pripravili tudi primerno boljše mesto.

Ljubitelj konj. Posestniku Francetu Bezjak iz Biša je bila ukradena njegova kobila v vrednosti najmanj 6000 kron. To so izvedeli slučajno naši vojaki, ki so imeli na Ščavnici službeno opravilo in katerim so bile razmere tamšnjih posestnikov znane. Sumljivo se jim je zdelo, da je prišel neki Martin Toplak čez noč do konja, na kar so telefonično dognali da so na pravi sledi. Zasegli so takoj tata in konja, slednjega vrnili zdaj spet veselemu lastniku, prvega po posadili v zapor pri Sv. Lenartu.

Na Legatovem zasebnem učilišču v Mariboru se prične 1. aprila 1919 novi tečaj za slovensko in nemško stenografijo, slovenski in nemški strojepis, pravopis, slovensko in nemško trgovsko pismo, računstvo v zvezi z navadnim knjigovodstvom, lepópis, slovenski in nemški jezik. Prospekti brezplačno. Legatovo zasebno učilišče v Mariboru, Vetrinjska ulica štev. 17, I.

Dopisi.

Gočova. Šentlenartska nemškutarija si domišljuje, da je ravno naša lepa vas najprimernejši kraj za »alkoholične« izlete, kjer se lahko prosto nahajla ter nemoteno spletkari in rovari proti obstoječemu redu. Nemškutarski predrznosti se ne čudimo, pač pa brezmejni potrpežljivosti in hlapčevski ponižnosti vaškega gostilničarja, ki dopušča v svoji ugledni slovenski hiši kričati odurne nemške jodlerje. Kdor zaničuje se sam, podlaga bo tujčevi peti! Izletnikom pa enkrat za vselej svetujemo, da se pri nas tako obnašajo, kakor se banerotnim »fünfarjem« spodobil!

Narodno gospodarstvo.

Prenos vrednostnih papirjev v domovino. Po ukazu finančnega ministerstva v Belgradu se pozivljajo vsi zavodi na ozemlju Slovenije in vsi državljani kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, naj tekom meseca marca t. l. svoje vrednostne papirje (efekte) prenese v domovino. Poziv se ne tiče denarja v gotovini, niti vložnih in hranilničnih knjižic. Da se olajša ta prenos, je odredilo finančno ministrstvo uradno posredovanje pri repatriaciji. S tem bodo vsi prizadeti zavodi in zasebniki deležni državne zaščite in državnega zastopstva v inozemstvu in varnostnih odredb ob prevozu s čim manjšimi stroški. Pri repatriaciji bosta po naročilu ministrstva sodelovali: 1. v Nemški Avstriji vobče Jadranska banka, podružnica na Dunaju; 2. na Ogrskem Srbska banka, podružnica v Budimpešti, kjer se morajo zbrati vsi efekti do dne 31. marca t. l. Glede efektov, hranjenih v Gradcu, se določa dogovorno z Jadransko banko kot zbirališče Böhmische Union-Bank, Filiale Graz; zanje velja isti rok. Glede efektov, hranjenih v češko-slovaški državi, odredba ne velja. Z ozirom na sedanje prometne in poštne razmere zlasti z inozemstvom pa se mora vršiti v tej zadevi vse dopisovanje tudi za inozemske zavode, ki sedaj hranijo efekte, le po Jadranski banki, podružnica v Ljubljani, oddelku za repatriacijo efektov, katera se določa, da posreduje nadaljne korake, kolikor jih ne poskrbi državna

uprava sama. Naredba navaja podrobne določbe, kako je v pozameznih slučajih postopati. V splošnem je postopek tak, da mora dotičnik, ki ima efekte zunaj države v shrambi, pisмено naprositi dotični zavod, naj izroči papirje enemu zgoraj navedenih zavodov in to pismo s posebnim dopisom poslati Jadranski banki, podružnici v Ljubljani. Podrobne določbe so razvidne iz navedenega Uradnega lista.

Porotno sodišče.

Kmečki strah iz Selnice.

Maribor, dne 28. marca 1919.

Ne mislimo na kak resničen ali takozvani strah. Ampak z nesrečno smrtjo končani dogodek v Selnici (na Slemenu), naj na dvoje strani povzroča strah — dobrih sadov.

Bogomir Žunko je bil še mlad, toda protituji lastnini tako nevaren da ga splošno imenujejo »tat po poklicu«. Znal se je izogniti vsakemu zasledovanju. Potikal se je tudi po Mariboru, čez dan po kavarnah, zvečer po kolodvorih. Strah pred njim doma je bil tak, da se je njegov lasten oče izrazil, da če ga dobi, ga — ustrelji. Ravno tako se trdi, da se je orožnik Lipar sam izjavil, da kdor Žunkota dobi, ga lahko ustrelji.

Med okradenimi je bil tudi France Hlade, ki sedi danes na zatožni klopi kot — ubijalec, pravzaprav kot maščevalec omenjenega kmečkega straha na Selnici. Tega Hladeta je Žunko že pred vojno okradel. Po vrnitvi iz vojne pa mu je zopet vkradel vso boljšo obleko in perilo, tako da niti v cerkev ni mogel.

Kmaló po tej tatvini dne 30. novembra, je bližnja sosedja Marija Hlade, vulgo Lešnik v svoji zaprti kleti zasačila Žunkota. Poklicala je sosede, da primejo tata. Na lice mesta je z bratoma vred prihitel tudi obtoženi France Hlade. Žunko je med tem časom že zbežal. Zasledovali so ga po svežem snegu, dobili so ga v gozdu pobirati kostanje. France Hlade ki je bil oborožen s samokresom, je zapazil, da ima Žunko na sebi njegovo vkradeno obleko. To ga je seveda še bolj razburilo. Pozval je Žunkota, naj počaka. Al Žunko je zbežal, Hlade ga je zopet opozoril naj obstoji, sicer on (Hlade) vstrelji. Toda Žunko se za to opomin ni brigal. Hladetu se je zdelo, da Žunko seže v suknjič po samokres, ki ga je tudi pred kratkem vkradel. Hlade je s svojim samokresom pomeril proti nogam bežečega tatu. Zadel pa ga je v levi bok, tako da mu je krogla raztrgala črevesa in izšla spredaj ven. Žunko je še nekaj korakov bežal, potem pa se je zgrudil. Hlade in družba so mu prihiteli na pomoč, ga spravili v bližnjo hišo, od tod pa preskrbeli prevoz v javno bolnico v Maribor, kjer pa je vsled težke rane kmalo umrl.

Obtoženec, pošten kmetski fant, napravi najboljši utis. Zato ga niti v preiskovalnem zaporu niso držali. Zagovarja se, da je imel le namen Žunkotu onemogočiti beg in seveda se mu je šlo tudi za to, da dobi svojo vkradeno obleko nazaj. Njegov zagovornik dr. Srnc je podal tako jasno in prepričevalno sliko v verjetnost obtoženčevega zagovora

n sicer je za to obsodbo glasovalo 10 protnikov. Glasom tega izreka, je Hlade obsojen na 1 leto težke ječe. Proti tej obsodbi je zagovornik takoj prijavil ničnostno pritožbo, ker je sodni dvor odklonil predlog na dodatno vprašanje silobrane.

Danes in vsak večer koncert v hotelu „UNION“!

Prva slovenska kavarna.

Podpisani uljudno naznanjam cenj. občinstvu mesta in okolice, vsem znancem in prijateljem, da prevzamem s 1. aprilom 1919

kavarno „CENTRAL“ v Mariboru, Gosposka ulica št. 21

Obenem zagotavljam slavnemu občinstvu izbornu pijačo in vzorno postrežbo ter se priporočam za obilen obisk.

Z odličnim spoštovanjem

Gjuro pl. Valjak, lastnik kavarne »Central«.

Vozni red.

(Velja od 1. aprila 1919 naprej).

Iz Maribora odhod: 5:35 zjutraj, 10:13 dop., 4:30 pop. V Ljubljano prihod: 10:15 dop., 2:51 popold., 8:54 zvečer.

Iz Ljubljane odhod: 4:43 zjut., 10:41 dop., 5:55 zvečer. V Maribor prihod: 9:30 dop., 3:04 pop., 10:31 zveč.

Iz Maribora odhod: 5:33 zjut., 4:47 pop. V Ljutomer prihod: 8:46 dop., 7:52 zvečer.

Iz Ljutomera odhod: 6:32 zjut., 5:31 pop. V Maribor prihod: 9:30 dop., 8:46 zvečer.

V Radgono odhod: 4:22 zjutraj, 8:05 zvečer. V Ljutomer prihod: 5:18 zjutraj, 8:56 zvečer.

Vozni red Maribor — Ptuj — ogerska proga in Koroško ostane neizpremenjen.

Dragotin Riedl, brivec

Maribor, Tegetthoffova cesta 21

se najbolje priporoča vsem cenjenim gospodom.

Naznanilo!

Cenj. občinstvu uljudno naznanjam, da zopet izvršujem

sobno-slikarsko in pleskarsko obrt v Mariboru.

Za cenj. naročila se priporočam.

Anton Vaupotič, slikar

Maribor ob Dr., Mozartova cesta 58.

Prva jugoslovanska mizarnica v Mariboru

Tegetthoffov trg št. 3

priporoča vsem svojo točno in dobro izdelano pohištvo, zgradbe parketnih tla kakor tudi bilardnih miz.

S poštovanjem

Rudolf Novak, mizar.

Knjigarna in veletrgovina papirja

Vilko Weixl

Maribor, Glavni trg 22

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih razglednic, raznega papirja in sploh vseh pisalnih in šolskih potrebščin.

V zalogi razne šolske ter leposlovne knjige, tudi v hrv. jeziku.

Prevzame naročila na štampilje.

Še v zalogi se nahajajo drobniarije in igrače se razprodajo.

V kratkem se otvori lastna knjigovoznica.

Karbidove svetilke

stoječe in viseče, ter gorelci v veliki izbiri. — Karbid v vsaki množini se prodaja po nizkih cenah.

Za preprodajalce izdaten popust.

Zahtevajte cenik!

C. Th. Meyer

Maribor ob Dr., Zg. Gosposka ulica št. 39.

Ob sobotah zaprto.

Semena

vrtnarskega, cvetličnega, gozdnega in vsako vrsto deteljnega, priporoča trgovina z semeni

M. Berdajs, Maribor ob Dr.

Solihin trg

M. Letonja, Maribor

Tegetthoffova cesta 23

Zaloga galanterije, igrače, razne steklenice, razglednice velikonočne, mariborske in druge, narodne znake. Na debelo in drobno.

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih trgovinah in tobakarnah:

Weixl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Weixl Ivanka, Gosposka ulica
Mahalka J., „
Czadnik L., Stolna ulica
Specijalna trafika, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar., „
Schifko Terezija „
Schifko Marija, Melje „
Pichler Ana, „
Jurko Marija, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinjska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodnji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana, „
Meier J., Pobrežje, Frau-Staud. „
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

THE REX CO

Liubliana, Šelenburgova ulica št. 7-1

(nasproti glavni pošti)

Trgovina z pisalnimi, razmnoževalnimi in računskimi stroji, pisarniškimi pohištvi ameriškega sistema, ter vsemi pisarniškimi potrebščinami.

Sprejemajo se vsa tovrstna popravila.

Vojaške čepice

bojne čepice (sajkače), epolete zlate in srebrne, baržun v prepisanih barvah, kokarde za častnike v državni barvi SHS in kokarde za moštvo SHS, srbske rosete (zvezde), različne borte po predpisih razpošilja modna trgovina

Zaloga perila za dame, steznikov in moderčkov.

Zaloga svile za obleke in bluže.

Uzorci na razpolago.

M. BIDOUC, Maribor, Tegetthoffova cesta št. 28